

การดำเนินงาน District Health System : DHS

พัฒนาระบบการดูแลสุขภาพ 360 องศา

อำเภอกะพ้อ จังหวัดปัตตานี

ที่มา

จากสภาพปัญหาและระบบสุขภาพของชุมชนบ้านมอแซง ต.ปล่องหอย อ.กะพ้อ จ.ปัตตานี ในปี 2556 ได้มีบุคคลสำคัญ คือ นายแพทย์มงคล ณ สงขลา ได้มาเยี่ยมเยียนหมู่บ้านแห่งนี้ ณ มัสยิดบ้านมอแซง โดยได้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันเรื่องสมุนไพร แต่วันนั้น คือ จุดเปลี่ยนของชุมชนบ้านมอแซง ได้เกิดการรวมกลุ่มเพื่อทำประชาคมหมู่บ้าน โดยเจ้าหน้าที่สาธารณสุขจัดเวทีประชาคมเพื่อรวบรวมปัญหาที่ชาวบ้านเสนอแล้วนำมาวิเคราะห์ปัญหาที่มีอยู่ในชุมชน โดยสรุปปัญหาหลักที่ได้คือ ปัญหาขยะในชุมชน ซึ่งเป็นต้นเหตุของการเกิดโรคระบาด เช่น โรคตาแดง ไข้เลือดออก อุจจาระร่วง และโรคชิกุนกุนยา เป็นต้น

วิธีการดำเนินงาน

ค้นหาปัญหาและวาง Road map พัฒนาชุมชน ผ่านการหารือร่วมกันกับผู้เกี่ยวข้อง ได้แก่ ครู ชาวบ้าน ผู้นำศาสนา สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลผู้ใหญ่บ้านและเจ้าหน้าที่สาธารณสุข จัดกิจกรรมการทำความสะอาดบริเวณมัสยิด สถานที่ราชการ และชุมชน มีการจัดตั้งคณะทำงาน DHS เพื่อสร้างการมีส่วนร่วมในการจัดการจัดระบบสุขภาพ สสำรวจและจัดทำทะเบียนผู้ป่วยจากการมีส่วนร่วมและให้ชุมชนเป็นเจ้าของข้อมูล สู่การออกแบบกิจกรรมในชุมชนเอง ได้แก่ การลงเยี่ยมบ้านผู้ป่วย กิจกรรมทำความสะอาดหมู่บ้านทุกวันศุกร์ กิจกรรมปลูกสมุนไพร ปลูกผักปลอดสารพิษ เกิดโครงการ 90 วัน ลด หวาน มัน เค็ม มีการส่งเสริมความรู้ด้านการบริโภคอาหาร การออกกำลังกาย องค์การบริหารส่วนตำบลได้สนับสนุนสนามและอุปกรณ์กีฬาในรั้วมัสยิด มีการสร้างอาคารชุมชนร่วมใจรักสุขภาพเพื่อเป็นสถานที่ส่งเสริมและบริการด้านสุขภาพของชุมชนโดยใช้งบประมาณของชุมชน ซึ่งในอนาคตจะมีการขยายการดำเนินงาน โดยทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการจัดการและยกระดับการจัดระบบสุขภาพร่วมกับทีมหมอครอบครัวอำเภอกะพ้อในการขับเคลื่อนระบบสุขภาพให้ดีขึ้น

วัตถุประสงค์

1. เพื่อสนับสนุนการนำวิถีอิสลามมาใช้ในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพในผู้ป่วยเบาหวาน
2. เพื่อสร้างกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันระหว่างภาคีเครือข่ายในพื้นที่
3. เพื่อลดการเกิดภาวะแทรกซ้อนของผู้ป่วยเบาหวาน

ผลการดำเนินงาน

1. ชุมชนสามารถจัดการระบบสุขภาพได้โดยตนเองด้วยการร่วมมือร่วมใจในการดำเนินการ
2. ทุกภาคส่วนให้ความสำคัญในการจัดการสุขภาพและการดูแลสุขภาพตนเอง ครอบครัว และประชาชน
3. เกิดการจัดทำ Road map การจัดการสุขภาพระดับอำเภอ DHS ในการแก้ไขปัญหาสุขภาพในชุมชนสู่การแก้ไขปัญหาต่างๆ ที่มีอยู่ในชุมชนด้วยการทำงานแบบองค์รวม
4. มีเครือข่ายทุกภาคส่วนลงเยี่ยมบ้านผู้ป่วย ผู้สูงอายุ ผู้พิการทุกวัน หลังจากกรีดขางในช่วงเช้า มีการส่งเสริมด้านอาชีพเป็นการเพิ่มรายได้ให้กับผู้ด้อยโอกาสและผู้พิการ
5. ชุมชนมีความเข้มแข็งมากขึ้น แก้ไขปัญหาด้วยตนเองและสามารถพึ่งตนเองได้อย่างยั่งยืน
6. ได้รับรางวัลในงานมหกรรมตำบลจัดการสุขภาพระดับจังหวัดปี 2557 และรางวัลประเภทนวัตกรรม Bamboo 3 in 1 จนถึงปัจจุบันกิจกรรมเหล่านี้ก็ยังดำเนินการเพื่อการพัฒนาสุขภาพต่อไป
7. ได้กระบวนการทำงานเป็นทีมและมีวิสัยทัศน์การทำงานที่เน้นชุมชนเป็นศูนย์กลางมากขึ้น

มูลนิธิสุขภาพภาคใต้

ชั้น 1 อาคารบริหาร คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ หาดใหญ่ สงขลา 90110

โทรศัพท์/โทรสาร 0 7445 1168 เว็บไซต์: www.SHFthailand.org อีเมล: shfthailand@gmail.com

